

פרשת חיי-שרה

צער ושמחה

שאלו לו לרבי לוי יצחק, איזהו הדרך הנכון, הצער או השמחה.

השיב: יש שני מיני צער ושני מיני שמחה.

בשעה שאדם מצר על האסון שפגע בו והוא קורס בפינה ומתייאש מעזרה,

הרי זו התוגה הבלתי-רצויה, שעליה נאמר "אין השכינה שורה מתוך עצבות".

המין השני הוא הצער הישר של האדם, היודע מה שחסר לו.

ואף השמחה כך. מי שחסר הוא במהותו ואינו מרגיש בחסרונו בתוך חדותו הריקה,

ואינו דואג, הרי זה אוויל.

אבל השמח שמחת אמת, הריהו דומה למי שנשרף ביתו והוא חש את צרתו בתוך נפשו, אבל

אחר-כך הוא מתחיל לבנות בית חדש וליבו שש על כל אבן שמשקעים בבניין.

(ר' לוי יצחק מברדיצ'ב, מתוך "אור הגנוז" בעריכת מרטין בובר).

שעור פרשת שבוע: גילי זיוון

שבת		ימי החול	
הדלקת נרות	16.21	זמן תפילין/טלית	5.25
מנחה א' 14.00	ב' 16.30	סוף זמן ק"ש	8.51
ערבית ושיעור		שקיעה	16.39←16.40
שחרית א'	6.45	מנחה א' (בחד"א)	12.45
שחרית ב'	8.30		
קידוש	11.30	מנחה וערבית	16.30
מנחה 12.30, 13.30, 16.20		צאת הכוכבים	16.58
לימוד 'דור לדור'	16.45	ערבית	20.10
צאת השבת	17.16	שחרית נוער	7.30

שבת
שלום

כִּי אֵל אֲרָצִי וְאֵל מוֹלְדֹתַי תִּלְכַּח וְלִקְחַת אִישָׁה

ההגבלה המשמעותית ביותר שמטיל אברהם על העבד בבחירת אישה ליצחק הוא המסע שעליו לערוך עד ארם נהריים. אברהם אינו מעוניין באישה כנענית לבנו. אלא שכאן עלינו לשאול האם נצטווה העבד ע"י אברהם ללכת דווקא עד ארם נהריים כדי לקחת אישה ליצחק ממשפחתו, משפחת תרח, או שמא כל אישה טובה, בת המקום, ראויה להיכנס לבית אברהם כאשר יצחק ובתנאי שלא תהיה כנענית?

עיון בפרשיה הארוכה יחדד ואף יחריף את השאלה. כאשר העבד יושב וסועד עם משפחתה של רבקה, הוא מספר להם בין השאר גם על הציווי של אברהם אליו (בראשית כד, לו-לח): 'וַיִּשְׁבְּעֵנִי אֲדֹנָי לֵאמֹר לֹא תִקַּח אִשָּׁה לְבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אֲנֹכִי יֹשֵׁב בְּאֶרֶצוֹ. אִם לֹא אֵל בֵּית אָבִי תִלְכַּח וְאֵל מִשְׁפַּחְתִּי וְלִקְחַת אִשָּׁה לְבְנִי בְּפִרְשֹׁנוֹת הַמִּילִים בֵּית אָבִי, הוֹפַעְתָּה שֶׁל הַמִּילָה מִשְׁפַּחְתִּי, לֹא מוֹתִירָה מְקוֹם לְסַפִּיקוֹת. הָעֶבֶד מְצִיג אֶת דְּרִישַׁת אֲבִירָה כְּכֹזֵה הַמַּחֲיִיבֵת אֶת הָאִשָּׁה הַמִּיוֹעֵדֶת לְהִיּוֹת בַּת לְמִשְׁפַּחַת אֲבִירָה.

אלא שאם נבחן את הציווי המקורי של אברהם לעבד, תתגלה לעינינו תמונה מעט שונה (בראשית כד, ב-ד): 'וַיֹּאמֶר אֲבִירָה אֵל עֶבְדוֹ זֶקֶן בֵּיתוֹ הַמֵּשֶׁל בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ שִׁים נָא יָדְךָ תַּחַת זִרְכִּי. וְאֲשַׁבְּעֶנְךָ בְּחַי אֶל-לֵהי הַשָּׁמַיִם וְאֶל-לֵהי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה לְבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אֲנֹכִי יֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ. כִּי אֵל אֲרָצִי וְאֵל מוֹלְדֹתַי תִּלְכַּח וְלִקְחַת אִשָּׁה לְבְנִי לְיִצְחָק. בְּפִסּוּקִים אֵלּוּ הַבִּיטוּיִים כּוֹלֵלִים וְרַחֲבִים יוֹתֵר (אֲרָצִי, מוֹלְדֹתַי) וְאִינִם מְגַבִּילִים אֶת הָעֶבֶד בְּחִיפּוֹשׁ אִישָׁה מִמִּשְׁפַּחַת אֲבִירָה דוּוֹקָא. כִּיצַד נוֹכַח לִישֵׁב אֶת שְׁנֵי הַכְּתוּבִים?

המתבונן במילים המודגשות שצוטטו לעיל יוכל לשים לב שהן מובילות אותו בחזרה לציווי הראשון של הקב"ה לאברהם (בראשית יב, א): 'וַיֹּאמֶר ה' אֵל אֲבִירָה לֵךְ לְךָ מִאֶרֶץ מִצְרָיִם וּמִמּוֹלְדֹתְךָ וּמִבֵּית אֲבִירָה אֵל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָצְךָ. צִוּוּי זֶה כּוֹלֵל בְּתוֹכּוֹ שְׁלוֹשָׁה תִּיאוּרִים (אֲרָצְךָ, מוֹלְדֹתְךָ, בֵּית אֲבִירָה), שְׂבֹאֹפֶן פְּשׁוּט מִתִּיחִסִּים לֹא רַק לַחֲרוֹן, אֲרָץ מְגוּרֵי שֶׁל אֲבִירָה אֲלֵא גַם אֵל מִשְׁפַּחְתּוֹ (בֵּית אֲבִירָה). הַצַּעֲתִי הִיא כִּי אֲבִירָה לֹא רָצָה לְהַגְבִּיל אֶת הָעֶבֶד וְלַחֲיִיב אֶתוֹ לְקַחַת אִישָׁה מִבֵּית תֵּרַח, אִם כִּי וְדָאִי הִיא שְׂמַח אִם הִיא נִמְצָאֵת אַחַת כְּזוֹ הָרְאוּיָה לְיִצְחָק. לָכֵן, מִשְׁתַּמֶּשֶׁת הַתּוֹרָה בְּצִוּוּי אֲבִירָה לְעֶבֶד בְּאוֹתָם בִּיטוּיִים מִתְחִילֵת פְּרִשַׁת 'לֵךְ לְךָ' תוֹךְ הַשְּׂמִטָּה הַבִּיטוּי 'בֵּית אֲבִירָה'. הָעֶבֶד, שְׂמִינֵן הֵיטֵב אֶת כּוֹוֹנָתוֹ וְאֶת רְצוֹנָתוֹ שֶׁל רֵבּוֹ, עִם הַגַּעְתּוֹ לַחֲרוֹן, לֹא מַחְפֵּשׁ אִישָׁה מִמִּשְׁפַּחַת אֲבִירָה, אֲלֵא אִישָׁה בַּעֲלַת חֶסֶד מִבְּנוֹת הַמְּקוֹם. זֶהוּ תִנְאִי בְּסִיסֵי וְחֹשֵׁב יוֹתֵר מִהִיחּוֹס הַמִּשְׁפַּחִי. רְאוּיָה לָכֵן נִיתֵן לְרְאוּת בְּפִסּוּקִים בְּהֵם מַעֲנִיק הָעֶבֶד מִתְנֹנֹת לְרִבְקָה עוֹד בְּטֵרֶם יָדַע אֶת שְׂמָה וְבַת מִי הִיא (בְּרָאשִׁית כֵּד, כֵּב-כֵּג): 'וַיְהִי כִּי אֲשֶׁר פָּלְאוּ הַגְּמֵלִים לְשִׁתּוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ נָנִם זָהָב בְּקַע מִשְׁקָלוֹ וַיִּשְׁנֵי צְמִידִים עַל זְדִיָּה עֶשְׂרֵה זָהָב מִשְׁקָלָם. וַיֹּאמֶר בֵּת מִי אֵת הַגִּידִי נָא לִי הַיֵּשׁ בֵּית אֲבִירָה מְקוֹם לָנוּ לָלוּן. וַתֹּאמֶר אֵלָיו בֵּת בְּתוֹאֵל אֲנֹכִי בֵּן מִלְכָּה אֲשֶׁר יִלְדָה לְנָחוֹר'. כִּיצַד מַעֲנִיק לָהּ הָעֶבֶד תְּכִשִּׁיטִים אִם אִינוֹ סְמוּךְ וּבִטּוּחַ כִּי הִיא מִמִּשְׁפַּחַת אֲבִירָה? אִין זֹאת אֲלֵא מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִצְטוּוּהָ עַל כֵּךְ.

אִמְנֵם כֹּאשֶׁר מִסְפַּר הָעֶבֶד אֶת סִפּוּר הַגַּעְתּוֹ לַחֲרוֹן וּפְגִישַׁתּוֹ עִם רִבְקָה, מִטְרַתּוֹ הִיא לְשַׁכְנַע אֶת מִשְׁפַּחְתָּה שִׁייתֵנוּ לָהּ לְלַכַּת עִימוֹ לְאֶרֶץ כְּנַעַן. אִזִּי, מִנְסָה הָעֶבֶד לְהִרְאוּת לָהֶם בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֵט כִּיצַד יָד ה' הִיא בְּדַבֵּר (כְּפִי שֶׁאֵכֵן הִיא!), וְלָכֵן הֵם מוֹכְרִחִים לְהַסְכִּים לְשַׁלַּח. הוּא מְצִיג אֶת הִיּוֹתָה שֶׁל הָאִישָׁה שִׁיכַת לְמִשְׁפַּחַת אֲבִירָה כַּחֲלֵק מִדְּרִישַׁת אֲדוֹנּוֹ. הֵלֵא דָבָר הוּא כִּיצַד הַנַּעֲרָה הָרְאוּשׁוֹנָה אֹתָהּ הוּא פּוֹגֵשׁ עַל עֵין הַמַּיִם הִיא נִכְדַּתּוֹ שֶׁל נָחוֹר, אַחִי אֲבִירָה! לָכֵן, בְּסִפּוּר הַדְּבָרִים שֶׁל הָעֶבֶד לְמִשְׁפַּחַת רִבְקָה, הוּא גַם הוֹפֵךְ אֶת מַהֲלֵךְ הָעֵנִינִים, וּמְצִיג אֶת דְּבָרָיו כֵּךְ (בְּרָאשִׁית כֵּד, מֵז): 'וַיִּשְׁאַל אֹתָהּ וַאֲמָר בֵּת מִי אֵת בְּתוֹאֵל בֵּן נָחוֹר אֲשֶׁר יִלְדָה לוֹ מִלְכָּה וְאֵשֶׁם הַנָּנִם עַל אִפְּהָ וְהַצְּמִידִים עַל זְדִיָּה'. רְאוּשִׁית, שְׂאֵלֹתֵי לְשִׁמָּה וּלְמִשְׁפַּחְתָּה, וְרַק לְאַחַר מִכֵּן נִתְּנִי לָהּ אֶת הַתְּכִשִּׁיטִים, כֹּאשֶׁר הַתְּבַרֵּר לִי שְׂכַל הַתְּנַאִים שֶׁהַצִּיב אֲדוֹנִי נִתְּמַלְאוּ. לְסִפּוּר כֹּזֵה, אִין אִפְשָׁרוֹת לְהִישָׁאֵר אֲדִישִׁים, וְתַגּוּבַתֶּם הַחַיּוּבִית שֶׁל מִשְׁפַּחַת רִבְקָה לֹא אַחֲרָה לְבוֹא (בְּרָאשִׁית כֵּד, נ-נֵא): 'וַיַּעַן לָבָן וּבְתוֹאֵל וַיֹּאמְרוּ מַה' יִצָּא הַדְּבָר לֹא נוֹכַח דָּבָר אֵלָיִךְ רַע אִזִּי טוֹב. הִנֵּה רִבְקָה לְפָנֶיךָ קַח וְלָךְ וְתִהִי אִשָּׁה לְבֵן אֲדֹנֶיךָ כִּי אֲשֶׁר דָּבָר ה'. הִכֵּן דִּיבַר ה'! בְּצִירוֹף הַמְּקָרִים הַנְּדִיר שֶׁאִירַע לְעֶבֶד.

זה היה השבוע

שבוע קשה עובר על קיבוצנו. יום אחרי יום אנו מתבשרים על פטירתם של חברים יקרים שצעדו לצדינו שנים רבות, ועלינו ללוותם בדרכם האחרונה. אמנם כדרך הטבע היא שבגיל 80 או יותר נאלץ להיפרד, ובכל זאת קשה ללב לקבל את הפרידה...

ביום שלישי הלך לעולמו חברנו יקותיאל (קותי) כ"ץ ז"ל. קוטי גדל בפולין. בגיל 4 החל ללכת ל"חדר", ולאחר מכן בביה"ס סבל מהתנכלויות אנטישמיות של חבריו ללימודים. אימו היתה ציונית, ולאחר שהמצב הכלכלי בבית הורע, כאשר היה קוטי בן 7 וחצי עלתה המשפחה ארצה במסע ארוך ומפרך. תחילה הגיעה המשפחה לחיפה. לאחר שנות לימודיו החליט קוטי ללכת ללמוד בישיבת "תפארת ישראל" בחיפה. לסעד הגיע בתקופת מלחמת השחרור. בסעד תחתית פגש את אשתו, לאה, תבדל"א. עוד לפני שהגיע לקיבוץ הכשיר עצמו קוטי למקצוע המסגרות, ואכן בסעד עבד במסגריה, והיתה לו תבונת ידיים מיוחדת. הוא היה אחראי לתיקון מכונות שהיו נחוצות מאד לעבודות החקלאות השונות: ריתוך צינורות לקווי מים, תיקונים לכלים חקלאיים ועוד. עשרות שנים היה קוטי איש התחזוקה של מערך הגזר, שם עשה כל דבר בקצב שלו, במידת דיוק מיוחדת, ופעמים רבות עבד בתיקונים דווקא בשעות הלילה. קוטי היה איש אשכולות: הוא דבק בלימוד התורה וציטט פסוקים בע"פ בקלות, והיה זריז במצוות. חברים בגזר מספרים כי בטיול של הגזר לאילת לפני מס' שנים, כולם ישבו באוטובוס עם עיתון, ואילו הוא-צמוד לספר הגמרא. ללאה היקרה, ולילדים – אהרן, נעימה, אירית, יקיר ונדיב - קבלו את תנחומינו והשתתפותנו בצערכם. יהי זכרו ברוך.

עוד אנו עוסקים בכתיבת שורות זכרון לקוטי ז"ל, וכבר הגיעתנו הבשורה על פטירתו של חברנו יוסי אילן ז"ל. רק אתמול תוכננה עבורה מסיבת יום-הולדת 80 בחברת מוזמנים רבים, והנה במקום אל החגיגה אנו מלווים אותו לבית-העלמין. יוסי, חבר גרעין ז', שזכה לכינוי "הצעיר הנצחי", עבד עד יומו האחרון בגד"ש, והיווה דוגמא ומודל לצעירי הגד"ש-שנקשרו אליו מאד- בכל המלאכות שלא נרתע מלעשותן גם בגיל 80. אך סמלי הדבר שבלילה שלפני פטירתו ירד גשם טוב, וודאי היה שמח שהשדות שאהב כ"כ קיבלו מנה יפה של גשמים. יוסי היה המתנדב האולטימטיבי, לכל משימה שצריך בקיבוץ - היה מתייצב. קשה לדמיין את לובי חדר-האוכל בלי דמותו של יוסי, שתמיד היה מעודכן בכל החדשות, ותמיד היה עונה לכל הטלפונים. יוסי לא השאיר אחריו משפחה, אך חברים רבים הרוצים בטובתו השאיר גם השאיר, צעירים ומבוגרים, שאבלים על מותו הפתאומי.

עדות לקשר הטוב שהיה ליוסי גם עם צעירי המשק, ניתן למצוא בפייסבוק, שם הגיבו צעירים רבים על דבר פטירתו. בין השאר נכתב שם:

גלעד הלפרין – מי היה מאמין? אתמול היה אמור לחגוג יומולדת 80, והיום כבר לא איתנו...
טל רוזנמן – איזה לנוח, הוא הולך להעביר קווים בפלחה הגדולה שבשמיים.

שגיא אורן – אגדה שהלכה לעולמה. יהי זכרו ברוך.

עופר תמיר – לא זכית להגיע ל- 120, אבל מה שחיית – חיית נכון. עוד אחד מדור הנפילים עזב אותנו. לילה טוב יוסי.

(בשל מועד סגירת הגליון, לפני הלוויה, נפרסם את ההספדים לזכרו בעלון הבא).

קיבוץ סעד אבל
על פטירתו של חברנו
יקותיאל (קותי) כ"ץ ז"ל
ומשתתף בצער המשפחה

קיבוץ סעד אבל
על פטירתו של חברנו
יוסי אילן ז"ל
ומשתתף בצער המשפחה

ולעניינים אחרים:

ביום חמישי שעבר, התקיים מפגש עם אשת החינוך וההלכה מלכה פיוטרקובסקי, לציון יום הזכרון ליצחק רבין ז"ל. המועדון היה מלא, ומלכה דיברה באומץ על הבעיות והאתגרים העומדים בפני הצינות הדתית, וראשיה.

בעקבות ההרצה, כותבת כנרת סואל-פולק:

"את מלכה אני מכירה עוד מן הימים בהם למדתי במדרשת "לינדבאום", שם שימשה כראש בית המדרש. זכורים לי שיעורי ההלכה המופלאים שהייתה מעבירה (אני מודה שעד אז חשבתי שללמוד הלכה זה ממש משעמם...), אך בעיקר זכורה לי אישיותה המיוחדת. שמחתי מאוד על הזכות לבוא ולשמוע אותה כאן אצלנו בסעד בשבוע שעבר, כדרך לציון יום הזיכרון ליצחק רבין.

מלכה התבקשה לדבר על דאגותיה הקשורות בחברה הציונית-דתית בתקופתנו. היא דיברה בעיקר על תופעות של הקצנה דתית ולאומית, אשר מביאות לדבריה לעיתים קרובות למקרים של חילול השם, ולקרע הולך ומתעצם בין הציבור הציוני-דתי לבין שאר החברה הישראלית. ניכרו היטב כאבה האמיתי על כך ודאגתה לעתיד "המגזר", אליו היא חשה שייכות עמוקה למרות הכל. אחת הנקודות החשובות אליהן התייחסה היא הצורך ללמד את תלמידיה תהליכים של קבלת החלטות מתוך שיקול דעת וחשיבה הלכתית רחבה, על פני הפיתוי העומד בפני כל רב ומורה "פשוט להראות את הדרך הנכונה".

עבורי היה זה תענוג לחזות בשילוב כזה של אישה המחויבת כ"כ להלכה ולקידוש השם, ודווקא מתוך כך היא פועלת במעורבות חברתית ומנסה בכל כוחה לקדם עניינים ציבוריים שונים כגון הטיפול בתופעת הפגיעות המיניות, חיבור החיילים הדתיים בצבא, דאגה לנוער בסיכון ועוד. בנוסף לכך היא הצליחה לשלב בהרצאתה את הדאגות הגדולות יחד עם הומור ודיבור "בגובה העיניים", ואת הידע ההלכתי הרחב שלה יחד עם האנושיות וערכי אהבת האדם עליהם חונכה.

אז למרות הדאגות שהעלתה שאני בהחלט שותפה להן, יצאתי מהערב עם תקווה. תקווה שהדרך שלנו, של "תורה ועבודה" מתוך חיבור לעם ישראל, יכולה ומוכרחה להצליח למרות המורכבות הכרוכה בדרך זו. ובנוסף לתקווה, יצאתי גם עם תחושת צורך לפעול ולעשות לשם כך. איך? לא יודעת בדיוק... אולי בינתיים רק להיענות לבקשה הכמעט-זועקת של מלכה, "לתת גב" לה ולשותפיה הפועלים עבורנו בפורום "תקנה" ובמסגרות נוספות שקיימות היום בחברה שלנו לקידום צדק חברתי בדרכים שונות. תודה רבה רבה לגילי ולחמי שדאגו להביא לנו כזו שיחה משמעותית לציון "יום רבין". (עד כאן דברי כנרת).

בשבת התקיימה שבת צעירים, ובה בערב שבת התארחו משפות צעירות זו אצל זו, ובבוקר שבת נערכה סעודה משותפת בחדר-האוכל. מי שנזדמן לאותה הסעודה וודאי שיפישף את עיניו בתדהמה למראה חדר-האוכל המלא וההומה זקן, צעיר וטף. ומי ששמע את ליפא מוביל את השירה ומבקש לרכז כלים בסיום האוכל-חש וודאי שחזרנו במנהרת הזמן 20 שנה לאחור... יצחק שלומי, שנשא דבר תורה, הזכיר גם הוא את החברותא המיוחד של זקנים וטף, ואכן היה בסעודה זו משום "חדש ימינו כקדם". תודה לועדת צעירים ולרננה יערי על ארגון השבת המשמחת שתרמה לקירוב לבבות ולהכרות נוספת בין הצעירים!

ביום שני יצאו וותיקינו הנמרצים לטיול באיזור באר-שבע בהדרכתו של בני גינזברג, ונהנו מאד. דיווח מפורט מפי חייצ'ה- בהמשך העלון.

הספד לזכרו של קותי ז"ל

קראו לו קותי, קיצור של שמו - יקותיאל, וצריך לאיית אותו ק-ו-ת-י, אבל אבא היה אדם צנוע, והוא היה אומר "צריך לאיית את שמי ק-ו-ט-י, כלומר-קטן. אכן אבא היה צנוע וענו.

אבא לא היה חלק מהמאה העשרים. הוא אהב יותר לחיות בתקופת הממלכה הראשונה. במיוחד אהב את סיפורו של אליהו הנביא, ויחסיו של אליהו עם המלך אחאב, כאילו הרגיש שתקופתנו היא המשך ישיר של אותה תקופה, וכמו שהנביא דיבר במילים קשות אל המלך, בלי משוא פנים, כך כתב אבא מכתבים לחברי כנסת, כדי להראותם את דרך הישר, כפי שעשו נביאי ישראל בדורותם.

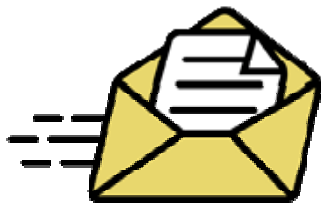
למדתי הרבה עם אבא. כשהייתי בת 8 הוא התחיל ללמוד קבלה ודיבר איתי על הבריאה, הספירות, ומעשה המרכבה, נושאים שאינם מתאימים לילדה בת 8, אך הוא רצה לשתף בלימוד את הבת הסקרנית והלמדנית שלו. אסיים בפסוק אחד מיני רבים שאהב לצטט:

"האמת והשלום אהבו – קודם כל האמת, ואחר-כך השלום. האמת היא הפשט, הבנתי הבריאה, הפיסיקה של האמת הצרופה, ורק אחר-כך יבוא השלום. שילוב בין אנשים צריך קצת "גריז" או שמן משחה, לרכך יחסי אנוש ולהביא שלום בין אדם לחברו.

ברוך דיין אמת.

נצימה הירש.

את המכתב הבא, שמצאנו בארכיון, כתב קותי לחברי סעד כאשר נפרד מהם להבראה בשנת 1949. המכתב מלמד גם על התקופה, וגם על אופיו של קותי – על אהבתו ללימוד התורה, על החשיבות שראה בעבודת כפיים וגם על מקוריותו בחידות ובאתגרים אינטלקטואליים...

ב"ה, אור ליום ו', כא' אייר התש"ט, חיפה.

שלום רב לך אשה! ואף לכת עמית וצמחות! חברי סעד,

ובכן אמת, כאשר קיווית אני ב"ה בקו הבריאות, החיים והשלום.

וכבר למחרת בואי חיפתה-בריא הייתי...וטעם הכאבים שהיו לי כטעם כאבים מר מאד.

*ואם "טעם" כנתינת טעם: הרי בגלל חוסר טעם. והדברים כחידה, ולי היו כחרב חדה. ואם אשאל – ואמרת הווייתם. (ראו פתרון החידה בתחתית המכתב, העורכת)

בריא הייתי, אבל חסר הייתי, ולמלא החסר לצערינו לא ניתן בקבוצה, ופעמים רבות יקרה ונחסר המלא, הבריא. והדברים כפשוטם, מצבי כיום כך הוא:

כיוון שלא ראיתי אפשרות הבראה בהרצליה (כמבואר לעיל), תיכננתי לנסוע "הביתה", לאכול שבוע בהבראה ואחר-כך להשאר ולעבוד כשבוע, להתחזקות ולחזור. וכבר אחרי שלשת ימים ראיתי כי קשה לאכול לחם עצלות. תיכננתי או ללמוד בבית-המדרש או לעבוד, וכיוון שצריך אני להתחזק לעבודה, וגם ל'דרך ארץ' אקרב, קרבותי ל"שוק" העבודה. ואני טרם התחלתי לדבר עם נותן העבודה (בעל בית-מלאכה אשר עבדתי אצלו טרם שיצאתי לישיבה), וכבר שלחני להחליף שמלות ושאתחיל בעבודה. ולשבועיים נדברנו, ולמחרת על התשלום סיכמנו. ואם לא אעזוב את מקום העבודה קודם, הרי אחזור למחרת השבת שהיא למחרת, מחרת-השבת-השביעית.

ומה לי הרבה כתוב ונתראה בקרוב,

היו שלום, הדורש בלומכט, יקותיאל.

*נתונים לפתרון חידת ה"טעם":

הרופא אמר כי אני חסר מלח. עובדות המטבח בהרצליה אמרו – ראו, זה חושב לו כי מסעדה כאן, יזמין לו אוכל לפי טעמו...

הוותיקים אטיילים

ביוזמת הפעילות הברוכה של מרים תמיר ובהדרכתו המקיפה והמצוינת של בני גינזבורג, זכינו לטיול של בין העונות – בין הסתיו לראשית החורף, שכלל הנאה מן הטבע – פריחת החלמוניות, שיעור בהיסטוריה – של החדש מול הישן, ופגישה עם העיר העתיקה של באר-שבע עם העיר המתחדשת.

גם מגוון הגילים שבינינו היה רחב, החל מגילן של מיטיבות הלכת הוותיקות ביותר – רחל סימון ומרים בן-צבי, ועד לצעירות ביותר שעדיין לא הגיעו לשבעים שנה.

נתמזל מזלנו והגענו לעונה היפה ביותר של החלמוניות בחורשת להבים. הן היו בשיא פריחתן, וקרוב מאד היום בו תאבדנה את פריחתן הצהובים וישארו מהן העלים בלבד – עד לעונה המקבילה בשנה הבאה.

ואז התחלנו את הפרק בהיסטוריה החדשה – של פארק התעשייה של הישוב עומר. מקום מוקף במפעלים חדישים ביותר, אבל אנחנו ביקרנו רק בפארק האמנות. בנוף מקסים נטועות יצירות אמנות – פסלים פרי אמנותו של האמן הערבי מוחמד כנען. מדי שנה מחליפים את התצוגה של האמנים, והשנה – זו השנה שלו.

מוחמד כנען רואה את עצמו כשילוב בין העם הערבי ליהודי, ולכן הוא מגדיר את עצמו ככנעני (מכאן שם המשפחה שלו) וחלק מפסליו מוקדשים לדת הכנענית שממילא היא כבר לא קיימת, ולכן קל לבחור בה, וכך למשל, מופיע בה הפסל של האלה הכנענית ענת, ויש עוד פסלים המצביעים על השילוב בין היהדות והכנעניות הקדומה. התצוגה מרשימה ביותר, זה באמת אמן גדול.

אח"כ נכנסנו לחזות בתערוכת של "צייר המלחמות" מיכה ברעם, הפעם הייתה זו תערוכת תמונות על כפר פקיעין. לבסוף חזינו בשני סרטים, שהאחד מהם הוא על פארק התעשייה תפן – שהקים סטפן וורטהיימר, ובו שילוב של תעשייה ואמנות, והוא המודל של פארק התעשייה בעומר.

ומן ההיסטוריה החדשה ביותר של ההתיישבות התעשייתית בארץ, נדדנו להיסטוריה העתיקה ביותר- של ההתיישבות בבאר-שבע, באר-שבע של אברהם אבינו, שנקראת היום תל-שבע. שרידי היישוב הקדומים בתל באר שבע מעידים על התיישבות באלף הרביעי לפסה"נ (התקופה הכלכוליתית). אותנו מעניינת בעיקר העיר המבוצרת הראשונה בתל באר שבע שהוקמה בראשית המאה ה-9 לפסה"נ כאחד המנהלים החשובים של ממלכת יהודה. אנחנו התרכזנו בעיקר במפעל המים – שהוקם כחלק ממערכת הביצורים של העיר ונועד להבטיח לתושביה גישה אל מאגר המים בשעת מצור. הוא כלל שלושה חלקים:

(1) פיר בעומק כ-20 מ' מדופן באבנים שלאורך דופןותיו גרם מעלות.

(2) מאגר בעל 5 תאים, בנפח כולל של כ-700 מ"ק, שנחצב בסלע הקירטון וטוייח בטיח עבה.

(3) תעלת הזנה מפותלת שהוליכה את מי השיטפונות מנחל חברון אל המאגר.

עמדנו פעורי פה נוכח העבודה המושלמת שהושקעה במאגר הזה, ללא מכונות, רק בעזרת ידיים, ידי אדם. אותי זה הוביל למסקנה, שזוהי הסיבה למלחמות שבהן נפלו בשבי העבדים – התחליף למכונות המודרניות של ימינו. בסיום הטיול הגענו לעיר העתיקה של באר-שבע- העיר התורכית, שהוקמה בשנת 1900 כעיר מינהל על ידי התורכים בשטח העיר העתיקה של ימינו – המרכז הישן של העיר באר-שבע. במלחמת העולם הראשונה שימשה נקודת ריכוז לצבא העות'מני לשם הכנה להתקפה בכיוון תעלת סואץ, אך נכבשה ביום 31.10.1917 בהסתערות יחידת פרשים של גייסות הצבא האוסטרליים והניו-זילנדיים.

אחרי שקראנו ושמענו על באר-שבע המתחדשת, על המדרחוב המפואר שהוקם בה, על חיי הלילה הסוערים, ועל החיקוי ל"שדרה השביעית" של אמריקה התאכזבנו מרה בראותנו את העליבות שעדיין קיימת בבאר-שבע העתיקה-חדשה, ואין זה כולל את הבתים היפים שהוקמו בה.

הסיום היה המשמח בהחלט – איך שנכנסנו למיניבוס התחיל לטפטף הגשם, ואנו תקווה שהוא ילך ויגבר וימלא את אדמתנו מים...

ושוב תודה – לכולם, למרים ההוגה והמבצעת, לבני המרתק והמתחשב, לנהג המיניבוס האדיב,

ולכולנו – אחיינית יקותיאל

צתי צר f צתי צר

תשאלו מה זה המספר המשונה הזה, ובכן כל תלמידי בית הספר התיכון "מעלה" בירושלים מכירים אותו היטב. היה זה מורה למתמטיקה בבית הספר הנ"ל שהכתיב לתלמידיו בכל פתיחת שיעור, הן את התאריך הגריגוריאני והן את התאריך העברי, ובהגיע האחד עשר בנובמבר היה מכריז בקול הבס שלו "היום העשתי עשר לעשתי עשר". וכל תלמידיו הרבים שבגרו והפליגו למחוזות שונים, כאשר הם נפגשים ביום הזה עננה של חיוך מרוחה על פניהם והם אומרים זה לזה – היום העשתי עשר לעשתי עשר.

השנה בהגיע התאריך הכולל עשתי עשר נוסף, אירגנו כמה בעלי יוזמה והחליטו להיפגש בחצר שם היה בית הספר ובשעה אחת עשרה ואחת עשרה דקות התחיל טקס צנוע ונישאו דברים, חלקם ברוח מבודחת כאשר אנשים מבוגרים ונשואי פנים עורכים חיקויים למורים של פעם, וחלקם ברוח שקולה ורצינית.

השופט טירקל, תלמיד לשעבר, נשא דברים רציניים בזכות בית הספר שהיה מיוחד לדעתו ולכל הדעות, שהוציא מתוכו שני בעלי פרסי נובל וארבעה (אם איני טועה) בעלי פרס ישראל (שניים מתוכם בני כיתתי), שהשכיל ללמוד ברוח היהדות הנאורה ועוד.

בין שאר הבוגרים הוזכרו מספר רב של פרופסורים ובעלי תפקידים בולטים בעשייה הלאומית למשל אפרים הלוי שהיה ראש המוסד, וקונן ארוכות על ההתחרדות בבתי הספר, ועל ההפרדה בין בניס ובנות של היום, דברים שבבית הספר הנ"ל לא היו קיימים. התפילה התקיימה בכל בוקר והלימודים מייד אחריה וכולם השתתפו בלי שום חריגות. היהדות שרתה בבית הספר בנינוחות.

דיבר גם העיתונאי אמנון דנקנר. הוא ציין שאף כי אינו דתי הוא לא בור והוא מכבד את ערכי היהדות, וזאת בזכות בית הספר.

המפגש היה מרגש, הוא כלל כ 250 איש, אנשים קשישים (בלי פיליפיניות) וגם צעירים יותר נפגשו בחצר, מזג האוויר האיר לנו פנים וכולנו הקשבנו בדריכות גם לצחוקים וגם לדברים הרציניים, וחזרנו בעיני רוחנו לימי ילדותנו.

הנה כי כן, מורה בשם ד"ר מרדכי פרנקנטל הצליח, שנים אחרי מותו, בזכות אימרה קטנה, לרכז כל כך הרבה אנשים סביב בית הספר שמזמן אינו קיים, ולהעלות את זיכרם של אלה שהתוו את דרכנו בחיים. מדברים על "מורה לחיים", הוא לא היה מורה לחיים ובכל זאת עשה את זה!

עבת fe, יוטה צריון

הודעה א. תרבות

א. ביום חמישי הקרוב, כ"ז חשוון 24.11, ייצא סיור נוסף ליד ושם בהדרכתו של משה חרמץ. המדריך משה חרמץ הוא אחד המדריכים המבוקשים ולבקר איתו ביד ושם זאת חוויה מרגשת וחד פעמית. לצערי נרשמו מעט מאוד חברים לסיור זה (ראוי לציין שזהו הסיור השלישי). ע"מ למלא את האוטובוס הזמנתי את חברי קיבוץ עלומים להצטרף אלינו. עדיין נשארו מקומות לחברי סעד וניתן עוד להצטרף, רק עשו זאת בהקדם. כדאי ומומלץ מאוד.

ב. בתאריך ב' כסלו, 28.11, תגיע אלינו "ההרצאה" אות מאבשלום. לכל קוראי הספר וגם לאלו שטרם הספיקו

מומלץ מאוד להגיע, הזמנות בקרוב בתאי הדאר.

עבת fe, חמי - תרבות

פרטיות פרטיות

עם ריבוי הפרגולות הפרטיות בקיבוצינו, שכל אחת מהן מבוצעת בצורה יפה בהזמנת המשפחה, הריני רוצה להעיר לתשומת לב המשפחות, שישנו מפגע בטיחותי שחייבים לשים לב אליו בהזמנת העבודה. כאשר מפלס הרצפה גבוה יותר מקו הקרקע, נבנה ברבות מהפרגולות מעקה אופקי בן שלושה שלבים. דבר זה מסוכן ביותר:

- א. זה מאפשר לכל ילד להכנס בין השלבים.
- ב. המעקה מהווה סולם שאפשר לטפס עליו לגובה לא קטן.

רצוי מאד שהשלבים הנ"ל יהיו אנכיים, והמרווחים ביניהם יהיו לפי התקן הרצוי. עדיין ניתן לתקן את כל המפגעים הללו, ויפה שעה אחת קודם.

מויאל'ה אינלברט.

ביטוח כלי רכב וקלנועיות

ב 1.12.11 מתחדש הביטוח לרכבים ולקלנועיות לשנת 2012. עלות ביטוח חובה לקלנועית – כ-450 ₪.

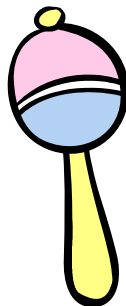
לפי החלטת הנהלת הקהילה, החברים מחוייבים לבטח את קלנועיותיהם בביטוח חובה שמכסה נזקי גוף בלבד. הקהילה משתתפת ב 50% מעלות הביטוח. מי שהחליף קלנועית או רכש קלנועית בשנה האחרונה מתבקש לפנות אלי בהקדם.

אשירותכט,

מחה פאס.

לפרלה וניסים דדון
ולכל המשפחה
ברכת מזל טוב לבבית
להולדת הנכדה
בת למיטל ואשר דדון

לששון ולמשפחתון "הדר"
מזל-טוב וברכות חמות
לחגיגת בר-המצווה

אמשך השבוע את הסקירה של תוכנית המשק לשנת 2012 והפעם אתרכז במכון הגזר. את עונת 2011 אנו מכנים "עונת הגאות והשפל". היא נפתחה עם תקוות וציפיות גדולות: ביקוש גדול לתוצרת אצל לקוחותינו המרכזיים תוך שמירה על מחירים ברמה טובה, עמדו לתת מענה לביצוע ההתרחבות העסקית של מעל 32 אלף טון לקראת העונה. היה נראה כי אנו בפתח עונה טובה מאוד. ואז, כמאמרו של ידידנו ימיני אברהם הטוב והוותיק - "אף פעם, אבל אף פעם, אל תצפה בגזר לעונה שתהא דומה לקודמותיה, ואגב היא גם לא תידמה לעונות שיבואו בעקבותיה..". - באו הצרות. וכשהן באות, הן לא מופיעות אחת אחת. תקלות תפעול בעמדות שונות במכון המיון והאריזה גרמו לתפוקות מיון נמוכות משמעותית מהתכנון, על אף שעברנו לשלוש משמרות מלאות לאורך חודשי השיא (מרץ – יוני). מזרעי גזר שבוצעו בתאריכים צפופים מהתכנון, או שמא תכנון לקוי במועדי זריעה, יצרו פיגור הולך וגדל בקצב אסיף הגזר מהשדה. וכאילו זה לא מספיק, בחלק מן השווקים, הלכו וירדו המחירים. או אז, נאלצנו לקבל כמה החלטות מאוד לא פשוטות: ראשית, להסתייע במערכי מיון חיצוניים להדבקת קצב המיון והאריזה הנדרשים, ושנית, השמדת חלקות אשר הגזר בהן הזדקן. כתוצאה מכך איבדנו יכול צפוי של כ- 4,000 טון. כמו כן, גדלו עלויות המיון ורמת השליטה על איכותו ירדה. מובן שדבר זה גרר אחריו תלונות לקוח ברמה גבוהה ממה שאנו מכירים בסעד.

למרות כל הנאמר לעיל, עונת 2011 נסתיימה בסופו של דבר בתוצאות נמוכות מהתוכנית, אך תוך הצגת רווח אשר בתנאים קשים אלו, אפשר לומר- מניח את הדעת.

בסיומה של העונה, ולקראת שנת 2012, במהלך כל חודשי "בין העונות" עמלנו, טיפלנו היטב והשקענו "כסף גדול" בשיפור מערך המיון. אנו לקראת סיום הפרויקט וכולנו תקווה כי נוכל לבצע תפוקות יומיות גדולות משמעותית מבעבר, וברמת איכות גבוהה יותר.

כמסקנה "מתקלות" של תיאום מועדים בשנה קודמת, השקענו לקראת העונה הבאה בתוכנית הזריעה, המיון והשיווק מחשבה ותיאום מרבי בין דובי ויהודה אשר על השדה, ויענקוש אשר על המפעל והשיווק. כחלק מתוכנית זו, גם קבענו וסגרנו מראש ובצורה מובנית, כי בחודשי שיא העונה (אפריל – יוני) נעזר במכון המיון של קיבוץ דורות.

ובינתיים, העונה החדשה אמורה להיפתח ממש בעצם ימים אלו. נתפלל ונקווה כי נוכל לעמוד בהצלחה ביעדי התוכנית המאוד אתגרית שעיצבנו.

בה בעת, אנו בעיצומן של סידרת בחינות ובדיקות לקראת הדיונים שיתקיימו בתקופה הקרובה מאוד בסוגיה השנויה במחלוקת בין השקעה כבדה ביותר בבנייה של מפעל גזר חדש (בקו 4 ליד סיפן) לבין השקעה נמוכה יותר, בשדרוג של המפעל הנוכחי. הדיון אמור לנתח את כל התחומים הקשורים להחלטה כבדה זו – תוכניות השיווק העתידיות (לקוחות, כמויות מחירים ועוד) ומידת היישום שלהן, מענה מפעל הגזר לתפוקות תקופתיות נדרשות (עונה, חודש, יום ושעה), מגוון החלופות הקיימות ריאלית לטיפול בתוצרת (סעד, אחרים), יכולות השדה (גד"ש סעד וחיצוניים) והתאמתן לדרישות השיווק הצומחות, לימוד, בחינה והשוואה של גובה ההשקעות הנדרשות על פני השנים הקרובות למול היכולת הכלכלית של הענף בפרט וסעד בכלל לעמוד בהחזר ההשקעה, היכולת לתת תשובות יעילות ואפקטיביות לרמת התחרות הגוברת "בעולם הגזר", היבטים של איכות סביבה ואיכות חיים המושפעים מהמטרדים שמפעל כזה יוצר במיקומו לגבי שכונת "שקד" הסמוכה לו, ועוד ועוד. ההחלטות המסכמות תתקבלנה כמובן באסיפת החברים, לאחר שהחומר הוכן בהנהלות המשק הרלוונטיות.